

The Holy See

**PRZEMÓWIENIE JEGO ŚWIĄTOBLIWOŚCI LEONA XIV
DO UCZESTNIKÓW SYMPOZJUM
„NICEA I KOŚCIÓŁ TRZECIEGO TYSIĄCLECIA:
KU JEDNOŚCI KATOLICKO-PRAWOSŁAWNEJ”,
ODBYWAJĄCEGO SIĘ NA PAPIESKIM UNIWERSYTECIE ŚWIĘTEGO TOMASZA Z AKWINU**

[4-7 czerwca 2025 r.]

Sobota, 7 czerwca 2025 r.

[[Multimedia](#)]

Pokój z wami!

Wasze Eminencje,

Wasze Ekscelencje,

Szanowni Profesorowie,

Drodzy Bracia i Siostry w Chrystusie!

Serdecznie witam was wszystkich uczestniczących w Sympozjum „*Nicea i Kościół trzeciego tysiąclecia: ku jedności katolicko-prawosławnej*”, zorganizowanym wspólnie przez *Œcumenicum* – Instytut Studiów Ekumenicznych *Angelicum* – oraz Międzynarodowe Prawosławne Stowarzyszenie Teologiczne. W szczególny sposób pozdrawiam przedstawicieli Kościołów Prawosławnych i Prawosławnych Kościołów Wschodnich, z których wielu zaszczyliło mnie swoją obecnością podczas Mszy św. inauguracyjnej mój Pontyfikat.

Zanim będę kontynuował oficjalną część wystąpienia, chciałbym przeprosić za niewielkie spóźnienie i prosić was o cierpliwość. Nie minął jeszcze miesiąc, odkąd zacząłem nową pracę (śmiech), więc muszę się jeszcze wiele nauczyć! Bardzo się cieszę, że mogę tu być, dziś rano, z wami.

Cieszę się, że symposium jest zdecydowanie ukierunkowane ku przyszłości. Sobór Nicejski nie jest jedynie wydarzeniem z przeszłości, lecz „kompasem”, który musi nadal prowadzić nas ku pełnej widzialnej jedności chrześcijan. Pierwszy Sobór Powszechny stanowi fundament wspólnej drogi, którą katolicy i prawosławni podążają razem od czasu II Soboru Watykańskiego. Dla Kościołów Wschodnich, które upamiętniają jego obchody w swoim kalendarzu liturgicznym, Sobór Nicejski nie jest jedynie jednym z pośród wielu soborów, lub pierwszym z serii, lecz soborem *par excellence*, który obwieścił normę wiary chrześcijańskiej, „Wyznanie wiary 318 Ojców”.

Trzy tematy waszego symposium są szczególnie znaczące dla naszej ekumenicznej drogi. Po pierwsze, *wiara nicejska*. Jak zauważyła Międzynarodowa Komisja Teologiczna w swoim niedawnym dokumencie z okazji 1700. rocznicy Soboru Nicejskiego, rok 2025 stanowi „bezcenną okazję do podkreślenia, że to, co nas łączy, jest znacznie silniejsze – zarówno pod względem ilościowym, jak i jakościowym – od tego, co nas dzieli. Razem wierzymy w Trójjedynego Boga, w Chrystusa jako prawdziwego człowieka i prawdziwego Boga oraz w zbawienie przez Jezusa Chrystusa, zgodnie z Pismem Świętym czytany w Kościele i pod przewodnictwem Ducha Świętego. Razem wierzymy w Kościół, chrzest, zmartwychwstanie umarłych i życie wieczne” (*Jezus Chrystus, Syn Boży, Zbawiciel*, n. 43). Jestem przekonany, że powracając do Soboru Nicejskiego i czerpiąc *razem* z tego wspólnego źródła, będziemy mogli spojrzeć w innym świetle na kwestie, które nadal nas dzielą. Poprzez dialog teologiczny i z pomocą Pana Boga, lepiej zrozumiemy tajemnicę, która nas jednoczy. *Świętując razem* tę wiarę nicejską i *głosząc ją razem*, będziemy również zbliżać się do przywrócenia pełnej komunii między nami.

Drugim tematem waszego symposium jest *synodalność*. Sobór Nicejski zapoczątkował drogę synodalną, którą Kościół winien podążać w rozstrzyganiu kwestii teologicznych i kanonicznych na poziomie powszechnym. Wkład bratnich delegatów z Kościołów i wspólnot kościelnych Wschodu i Zachodu, w niedawny Synod o synodalności, który odbył się tutaj, w Watykanie, był cennym bodźcem dla głębszej refleksji nad naturą i praktyką synodalności. W Dokumencie Końcowym Synodu zauważono, że „dialog ekumeniczny ma fundamentalne znaczenie dla pogłębienia rozumienia synodalności i jedności Kościoła”, a następnie zachęcono do rozwijania „ekumenicznych praktyk synodalnych, obejmujących nawet takie formy konsultacji i rozeznania w kwestiach wspólnych i naglących” (*Ku Kościołowi synodalnemu – komunია, uczestnictwo, misja*, n. 138). Mam nadzieję, że przygotowania i wspólne obchody 1700. rocznicy Soboru Nicejskiego będą opatrnościową okazją „do wspólnego pogłębiania i wyznawania wiary chrystologicznej oraz wprowadzania form synodalności wśród chrześcijan wszystkich tradycji” (por. *tamże*, n. 139).

Trzecim tematem symposium była *data Wielkanocy*. Jak wiemy, jednym z celów Soboru Nicejskiego było ustalenie wspólnej daty Wielkanocy, aby wyrazić jedność Kościoła w całej *oikoumene*. Niestety, różnice w kalendarzach nie pozwalają już chrześcijanom wspólnie obchodzić najważniejszego święta roku liturgicznego, powodując problemy duszpasterskie w obrębie wspólnot, dzieląc rodziny i osłabiając wiarygodność naszego świadectwa Ewangelii. Zaproponowano kilka konkretnych rozwiązań, które przy poszanowaniu zasady z Nicei,

pozwołyby chrześcijanom wspólnie obchodzić „Święto Świąt”. W tym roku, gdy wszyscy chrześcijanie obchodzili Wielkanoc tego samego dnia, pragnę potwierdzić otwartość Kościoła Katolickiego na poszukiwanie ekumenicznego rozwiązania sprzyjającego wspólnemu świętowaniu zmartwychwstania Pana, a tym samym nadającego większą siłę misyjną naszemu głoszeniu „imienia Jezusa oraz zbawienia zrodzonego z wiary w zbawczą prawdę Ewangelii” (Przemówienie do Papieskich Dzieł Misyjnych, 22 maja 2025).

Bracia i siostry, w tę wigilię Pięćdziesiątnicy, pamiętajmy, że jedność, której chrześcijanie tak pragną, nie będzie przede wszystkim owocem naszych wysiłków, ani nie zostanie osiągnięta dzięki jakimś z góry przyjętym modelom lub planom. Jedność będzie raczej darem otrzymanym „tak, jak chce Chrystus i za pomocą środków, których On pragnie” (*Modlitwa o jedność o. Paula Couturiera*), dzięki działaniu Ducha Świętego. Dlatego teraz, chciałbym poprosić was o powstanie, i zaprosić wszystkich do wspólnej modlitwy, abyśmy razem modlili się o dar jedności Ducha Świętego. Modlitwa, którą odmówimy, jest prośbą o jedność Ducha Świętego i jest zaczerpnięta z tradycji wschodniej:

*„Królu niebieski,
Pocieszycielu, Duchu Prawdy,
Ty, który jesteś wszędzie i wszystko wypełniasz,
Skarbnico dóbr i Dawco życia,
Przyjdź, uczyn w nas swe mieszkanie,
Oczyść nas z wszelkiej nieczystości,
Zbaw nasze dusze,
Ty, który jesteś dobry”.*

Pan z wami.

Błogosławieństwo Boga wszechmogącego, Ojca i Syna, i Ducha Świętego, niech zstąpi na was i pozostanie z wami na zawsze. Amen.

Dziękuję bardzo.